

PŘÍSPĚVEK K POZNÁNÍ FAUNY BROUKŮ ČELEDI CURCULIONIDAE V ČSSR

Roman Borovec Michael Košťál

V rámci faunistického průzkumu Československa nebo na základě determinace materiálu jiných entomologů jsme zjistili některé význačné nebo zajímavé nálezy, které uvádíme v následujícím příspěvku. U jednotlivých druhů je udáno i celkové rozšíření v palearktické oblasti tak, jak je známo podle dosud udávaných nálezů. Pokud není uvedeno jinak, jde o vlastní nálezy autorů a dokladové exempláře jsou v jejich sbírkách.

Rhynchites giganteus KRYNICKI - U nás jako subpontomediterránní element na jižní Moravě a Slovensku. Slovakia mer.: Šahy, 8.5.1979, 10 ex. na Sorbus torminalis (břek). Na téže stromě 19.9.1979 sebrány seschlé plody, které do listopadu stejného roku opustily larvy.

Slovakia or.: Kráľovský Chlmec, 21.4.1980, 1 ex.; 15.5.1980, 15 ex na Pirus communis (hrušeň) v lesostepní pastvině.

Deporaus mannerheimi (HUMMEL) - Palearktický, široce rozšířený, ale poměrně vzácný druh. Bohemia mer.: Černá v Pošumaví, 23.7.1954, 4 ex.; Bohemia bor.occ.: Mšené lázně, 22.7.1943, 2 ex. (vše Hoffer lgt.); Slovakia centr.: Podzámčok, 6.8.1982, 1 ex. na Betula verrucosa na břehu potoka (bříza).

Apion affine KIRBY - Palearktický druh, u nás v teplejších krajích, zvláště na písčitém substrátu. Slovakia mer.: Malacky, 30.7.1978, 1 ex.; Hontianské Tesáre, 5.7.1980, písčitá terasa břehu říčky, Rumex acetosella (šťovík), více ex.; Levice, 14.8.1981, 1 ex.; Bulhary p. Filakovo, 29.8.1980, 1 ex.; Slovakia centr.: Podzámčok, 15.6.1981, 1 ex.; Zvolen, 11.7.1978, 1 ex.

Apion oblongum GYLLENHAL - Eurosibiřský druh těsně spjatý s A. curtirostre GERM., jehož taxonomickou validitu objasnil DIECKMANN (1973). Od nás hlášen z Čech z okolí Mělníka (STREJČEK, 1980.). Moravia mer.: Pohořelice, 24.7.1980, 2 ex., břeh potoka; Lednice, 27.7.1980, 2 ex., břeh Dyje; Slovakia mer.: Kúty, 26.5.1980, 2 ex. Malacky, 31.7.1978, 1 ex.

Apion lemoroi BRISOUT - Západopalearktický druh, u nás znám jediný, 27 let starý nález (Štúrovo). Slovakia mer.: Jesenské, 3.9.1983, více

- ex., ruderal, na *Polygonum aviculare* (rdesno); Slovakia mer.or.: Zadiel.dolina, 12.6.1976, 1 ♂, (Cunev lgt. et coll., Schön det.).
- Apion malvae (FABRICIUS) - Palearktický druh obývající teplé lokality. Slovakia mer.: Bratislava-Rača, 9.6.1981, více ex. na *Malva* sp. (sléz); Šahy, 13.6.1980, 1 ex. na *Malva neglecta*; Šiatorská Bukovinka, 30.7.1982, více ex. na *Malva pusilla*. Zpravidla na ruderalu.
- Apion fulvirostre GYLLENHAL - Druh se subpontomediterránním rozšířením, také v centrální Asii. Ve střední Evropě znám pouze z ČSSR z několika lokalit. Slovakia mer.: Šahy, 13.6.1980, bažina, 1 ex.; Nitra, 21.6.1980, více ex., (Cunev lgt. et det., Cunev et Schön coll.); Gemerský Jablonec, 21.7.1979, více ex.; Hajnáčka, 13.9.1980, 1 ex., oba poslední na *Althaea officinalis* (ibišek).
- Apion hoffmanni WAGNER - Evropský druh, u nás jen místy nalézáný. Slovakia or.: Viničky, 16.5.1980, 2 ex.; Podhoroď, 8.7.1980, 2 ex.
- Apion oblivium SCHILSKY - Popsán z Malé Asie, jinak má rozšíření druhu charakter evropský. Slovakia mer.: Šahy, 11.2.1980, 1 ex., leso-step, prosev.
- Apion ononiphagum SCHATZMAYR - Evropský druh, od nás je znám z Čech, Moravy i Slovenska. ale přesto málo sbírán. Tři poslední druhy od nás ohlášeny FREMUTHEM (1965). Slovakia mer.: Hontianské Tesáre, 5.7.1980; Bulhary p. Filakovo, 29.8.1980; Slovakia centr.: Banská Bystrica, 23.7.1981, 11.8.1979; Hrochoť, 9.8.1981; Zvolen, 2.9.1980; Mičiná, 4.9.1980. Zpravidla po více ex. na *Ononis spinosa* (jehlice trnitá).
- Apion armatum GERSTAECKER - Evropský druh, od nás znám z Moravy a Slovenska (HAVELKA, 1965) resp. (ŠTEKLOVÁ, 1983). Slovakia or.: Starina, 14.8.1982, 1 ex., (Strejček det.).
- Apion austriacum WAGNER - Evropský druh. Moravia mer.: Pohořelice, 21.7.1980, 1 ex.; Slovakia mer.: Devin. Kobyla, 8.6.1981, 2 ex.; Sebechleby, 1.9.1980, více ex.; Filakovo, 7.8.1982, více ex. Pravidelně na xerothermních místech na *Centaurea scabiosa* (chrpa).
- Apion aeneomicans WENCKER - Subpontomediterránní druh od nás hlášený poprvé z jižního Slovenska (FREMUTH, 1965). Slovakia mer.: Hajnáčka, 9.6.1981, 1 ex., leso-step, (Mikát lgt.), 12.6.1983, 11 ex.
- Apion amethystinum MILLER - Patrně západopalearktický druh. Od nás znám z jižní Moravy, jižního a východního Slovenska. Slovakia mer.: Dev. Kobyla, 8.6.1981, 2 ex., skalní step.
- Apion afer GYLLENHAL - Eurosibiřskokavkazský druh, dlouho směřovaný s *A. platalea* GERM. Validita druhu byla potvrzena DIECKMANNEM (1976), od nás oznámen z Čech DIECKMANNEM (1977), kromě tohoto autora veden už jen z jediné lokality v Polabí (KOŠTÁL, 1980) a z okolí Ústí nad

Labem (VYSOKÝ, 1962), i když je určitě mnohem více rozšířen. Bohemia centr.: St. Hrádek p. Příbram, 9.1980; Bohemia mer.: Vráž p. Písek, 5.1979; Bohemia or.: Kostelec nad Orlicí, 8.1980; Moravia mer.: Ladná, 8.1980; Slovakia centr.: Banská Bystrica, 9.1978; Zvolen, 7.1976; Slovakia mer.: Šahy, 9.1979; Čamovce, 8.1981. Nový druh pro Moravu a Slovensko.

Apion gribodoi DESBROCHERS - Eurokavkazský druh, od nás známý z Moravy a východního Slovenska. Moravia mer.: Ladná, 27.5.1980, 10.8.1980, více ex., břeh Dyje; Slovakia mer.: Hajnáčka, 25.6.1980, 2 ex., louka, (1 ex. in coll. Fremuth).

Apion pseudocerdo DIECKMANN - Evropský druh. Rozšíření u nás není dosud zcela objasněno, i když je znám z Čech, Moravy i Slovenska. Moravia or.: Velká Javorina, 18.8.1941, 1 000 m (Štaif lgt., Schön det.).

Apion gracilipes DIETRICH - Evropský druh. Z našeho území ho uvádí poprvé STREJČEK (1969) z jižních Čech. Slovakia centr.: Banská Bystrica, 19.7.1982, více ex., louka, na Trifolium medium (jetel), (Košťál et Fremuth lgt.); Zvolen, 14.6.1981, louka, více ex.; Klák 21.7.1982, více ex., vlhká louka, na Trifolium medium, (Cunev, Fremuth et Košťál lgt.); Slovakia mer.: Filákov, 7.8.1982, více ex., sekundární step, na Trifolium medium; Hajnáčka, 12.6.1983, 2 ex.; Slovakia or.: Starina, 14.8.1982, více ex., vlhká louka.

Otiorhynchus kelecsenyi FRIVALDSZKY - Endemický druh Karpat. Slovakia centr.: Banská Bystrica, 28.6.1980, 6 ex. na Lonicera sp. (zimolez), 7.6.1981, 11.6.1983, 26.9.1982, po 1 ex., lesostepní úklon, na Cornus sanguinea (svída).

Otiorhynchus conspersus (HERBST) - Pontickosibiřský druh. Terricol, vázaný na stepi. Dosavadní vzácnost je dána jen jeho výlučně noční aktivitou, v Českém středohoří v květnu a srpnu hojný druh, např. vrch Zlatník p. Most, 8.8.1981, více ex., lesostep, noční smyk, spolu s O. velutinus GERM.

Trachyploeus scabriculus LINNÉ - Evropský druh žijící ve všech okolních státech. Od nás udáván pouze ROUBALEM (1937) z citovaných a neověřených údajů z Bardějova a Popradu. Slovakia mer.: Bratislava, 23.4.1957, 1 ex., (Rydl lgt., Gottwald coll.); dtto, 2 ex., (Laco lgt., SNM coll.). Možno ho očekávat i v dalších částech státu.

Trachyploeus laticollis BOHEMAN - Západopalearktický, ve střední Evropě velmi vzácný druh, hojný jen v okolí Prahy a na některých lokalitách Českého středohoří. Bohemia or.: Malé Svatoňovice, 17.7.1965, 1 ex., ? lgt., (Boháč coll.); Moravia mer.: Jihlava-ok., Vílanec,

13.4.1974, 1 ex., xerotherm; Slovakia mer.: Devínská Kobyla, 13.3. 1974, prosev, skalní step. (obojí Strejček lgt. et det. et coll.). Potvrzený údaj pro Moravu, nový druh pro Slovensko.

Trachyploeus mamillosus FORMÁNEK - Druh popsáný z Monte Viso. Ve sbírce Formánka (NM Praha) je 1 ex. s údajem "Trenčín", Formánkem určená jako T. mamillosus. Tento ex. cituje ve své práci ROUBAL (1937). Jedná se ale pouze o malý ex. T. bifoveolatus BECK, který je u nás běžným druhem. T. mamillosus tudíž dosud nepotvrzený pro území ČSSR.

Phyllobius seladonius BRULLÉ - V jižní Evropě velmi hojný. U nás dosud jen několik nálezů (KOŠTÁL, in lit.). Slovakia mer.: Hajnáčka, 3.6. 1982, lesostep matranské formace s *Quercus cerris* (dub cér), spolu s Ph. argentatus (L.) na *Q. cerris*, 13 ex., 12.6.1983, 2 ex.

Phyllobius pilicornis DESBROCHERS - Druh podobného rozšíření jako předchozí, u nás jen ve východní polovině státu. Slovakia centr.: Hor. Mičiná, 1.6.1980, 1 ex. na *Acer campestre* (javor babyka); Slovakia or.: Humenné, 6.1977, 2 ex. (Marton lgt.).

Polydrusus viridicinctus GYLLENHAL - Subpontomediterránní druh. Slovakia mer.: Hron. Beňadik, 6.1980; Hajnáčka, 6.1980; Čabraď, 8.1980; Hodejov (Balthasar lgt.); Slovakia centr.: Nová Baňa, 7.1981, (Mikát lgt.); Slovakia or.: Podhorodž, 7.1980.

Polydrusus thalassinus GYLLENHAL - Subpontomediterránní druh. Slovakia mer.: Jesenské, 3.6.1983, lesostep, *Quercus cerris* (dub cér), 3 ex. Slovakia or.: Podhorodž, 8.7.1980, 2 ex.

Sciaphobus caesius HAMPE - Subpontomediterránní druh. Slovakia mer.: Kovačovské kopce, 30.5.1953, 1 ex. (Štaif lgt. et coll.); Slovakia or.: Viničky, 14.7.1979, 1 ex., (Mikát lgt.); Byšta p. Trebišov, 18.7.1978, 2 ex., (Mantič lgt.); Zemplínská Šírava, 3.7.1979, 1 ex. (Kadlec lgt.).

Sciaphobus rubi GYLLENHAL - Evropský druh, ve střední Evropě vzácný, od nás znám z Moravy (DIECKMANN, 1980). Slovakia mer.: Štúrovo, 15.7. 1963, 1 ex., Poláček lgt. . Nový druh pro Slovensko.

Brachysomus hispidus REDTENBACHER - Subpontomediterránní druh, o jehož rozšíření není mnoho známo. Slovakia or.: Somotor, 10.6.1980, více ex., smyk na pastvině za deště spolu s Orias globulus (BOH.), Fremuth det. et coll. (ex part.).

(Brachysomus frivaldszkyi REITTER) - Panonský druh. Od nás znám zatím z jedné lokality na Slovensku - Plešivec (ROUBAL, 1937-41).

Hungaria bor.: Vizslás p. Salgótarján, 6.7.1982, 1 ♂, 1 ♀ smyk v *Quercetu cerris*, (♂ in coll. Košťál, ♀ in coll. Fremuth, Framuth rev.). Vzhledem k nálezu tohoto velmi vzácného druhu blízko stát-

ní hranice lze jeho výskyt předpokládat i v československé části Cerové vrchoviny.

Foucartia liturata STIERLIN - Subpontický druh, u nás vzácně sbíraný.

Slovakia mer.: Hajnáčka, 25.6.1980, 9.6.1981, po 1 ex.; Plášťovce, 8.6.1981; Slovakia or.: Viničky, 23.5.1980, 17.7.1980, po 1 ex., (Mikát lgt.).

Barypeithes interpositus ROUBAL - Endemit Západních a Poloninských

Karpat, kde se vyskytuje ve středních a nižších polohách. Slovakia centr.: Vlkanová, 7.1982; Babiná, (Mertlík lgt.); Slovakia mer.: Hajnáčka, 6.1980; Šiatorská Bukovinka, 7.1982; Filákov, 6.1983.

Tropiphorus cucullatus FAUVEL - Evropský druh, jehož rozšíření je velmi nedokonale známo. Slovakia mer.or.: Turňa nad Bodvou, 20.5.1976, 2 ex., (Odehnal lgt.).

Tropiphorus tomentosus MARSHAM - Evropský druh. Bohemia or.: Kozákov, 5.6.1976, 1 ex., (Šulc lgt.).

Lachnaeus crinitus BOHEMAN - Subpontomediterránní druh. Slovakia mer.: Kozárovce, 4.6.1971, (Šulc lgt.).

Lixus myagri (OLIVIER) - Západopalearktický druh. Bohemia bor.occ.: Sedlec p. Most, 3.8.1978, 1 ex. (Tyrner lgt.).

Lixus difficilis CAPIOMONT - Subpontomediterránní druh. Slovakia mer.: Koprovnica p. Velký Krtíš, 30.5.1980, 1 ex., (Šulc lgt.).

Lixus fasciculatus BOHEMAN - Eurosibiřský druh. Slovakia or.: Zadiel, 10.-13.6.1978, 1 ex., (Z. Košťál lgt.); Humenné, 6.1978, více ex., (Marton lgt.); Somotor, 8.6.1982, 2 ex., (Kašpar lgt.); Malé Trakany, 5.6.1980, 1 ex., (Čížek lgt.).

Pachycerus scabrosus BRULLÉ - Submediterránní druh, k nám zasahující úvalem Dunaje. Slovakia mer.: Čamovce, 8.6.1981, terričně na xerothermní polopůvodní stráni, 1 ex., (Mikát lgt.); Silica, 6.1968, 1 ex., (Trávníček lgt.).

Gronops inaequalis BOHEMAN - Sibiřský prvek, který se nedávno rozšířil do Evropy. Pro území republiky hlášen STREJČEK (1969) z Moravy, z Čech BOROVCEM (in lit.). Bohemia centr.: Štěpán p. Mělník, 7.-12.5.1983, více ex., písčina, ruderal, (Koleška, Pohanka et Borovec lgt.); Bohemia bor.occ.: Němčany p. Maštov, 21.5.1983, 1 ex., polní cesta, (J. Velímek lgt., Koleška coll.).

Cotaster uncipes (BOHEMAN) - Evropský druh. Slovakia centr.: Kremnické vrchy, Badín, 28.7.1981, 1 000 m., 1 ex., projev v Abieto-Fagetu.

Rhyncolus punctulatus BOHEMAN - Evropský druh. Slovakia mer.: Bohúňovo, 6.4.1980, více ex., suché dřevo listnatého stromu na břehu řeky.

- Rhyncolus elongatus (GYLLENHAL) - Eurokavkazský druh. Slovakia mer.: Malé Karpaty-Píla, 6.1973, 3 ex., (Šulc lgt.); Slovakia centr.: Šalková, 8.1981; Badín, 7.1981; Hiadel', 7.1981. Pod svrchní vrstvou dřeva, hlavně mrtvých *Abies alba* (jedle), ojediněle na *Pinus silvestris* (borovice).
- Rhyncolus porcatus GERMAR - Západopalearktiský druh u nás nacházený ojediněle. Slovakia mer.: Malacky, 5.8.1982, 2 ex., (Mertlík lgt.).
- Dorytomus nordenskiöldi FAUST - Široce rozšířený eurosibiřský druh. Slovakia mer.: Hajnáčka, 16.4.1981, 4 ex. na *Populus tremula* (osika) v Quercetu. Autorům nejsou známy žádné publikované nálezy z ČSSR.
- Notaris aterrimus HAMPE - Eurokavkazský druh obývající submontánní a montánní pásma hor. Slovakia centr.: Vtáčník, 21.7.1982, 1 ex., 1 300 m n.m., smyk montánní louky formace *Carex pilosa* (ostřice) a *Calamagrostis arundinacea* (třtina).
- Smicronyx reichi GYLLENHAL - Subpontomediterránní druh od nás hlášený FREMUTHEM (1965). Slovakia mer.: Filákov, 13.7.1980, na *Centaureum minus*, 1 ex.
- Ellescus infirmus HERBST - Eurosibiřský druh. Moravia mer.: Ladná, 10.8.1980, 1 ex., prosev v lužním lese na *Salix* sp. vrba spolu s *Dorytomus minutus* GYLL. Slovakia or.: Velké Kapušany, 20.4.1981, 5 ex. na úzkolistých *Salix* sp. (vrba) na břehu řeky.
- Tychius tibialis BOHEMAN - Subpontomediterránní druh v jižní Evropě velmi hojný. U nás sporadicky. Slovakia mer.: Šahy-Tešmak, 13.6.1980, 1 ex., lesostep.
- Tychius crassirostris KIRSCH - Eurosibiřský druh. Z Čech ohlášen ze Žatce STREJČKEM (1976). Bohemia bor.occ.: Čepirohy p.Most, 8.6.1980, 1 ex., 5.6.1982, více ex. na *Melilotus officinalis* (komonice) na ruderalu; Mojžíř p.Ústí n.L., 30.5.1981, 1 ex., (Vysoký lgt.& coll.).
- Tychius rufipennis CH.BRISOUT - Subpontomediterránní druh, u nás jen na jižním Slovensku. Slovakia mer.: Šahy-Tešmak, 8.5.1979, 1 ex., 13.6.1980, 2 ex., lesostep na andezitu; Plášťovce, 8.6.1981, 1 ex., lesostep na andezitu; Slovakia centr.: Podzámčok, 15.6.1981, 1 ex.
- Tychius pumilus CH.BRISOUT - Evropský druh. U nás hlavně v teplejších oblastech. Bohemia bor.occ.: Radejčín p.Ústí n.L., 20.5.1956, 4 ex. (Láska lgt.); Slovakia centr.: Zvolen, 7.1978, 6.1982, 7.1982, 8.1982; Podzámčok, 8.1982; Slovakia mer.: Cerová vrchovina, 5. - 8.1979, 1982 (Filákov, Gemerský Jablonec, Hajnáčka-Szárkö, Gemerské Dechtáre, Jesenské); Chotín, 6.1980, Hronský Beňadik, 5.1981; Hontianské Tesáre, 7.1980; Slovakia or.: Podhorož, 7.1980; Viničky,

- 5.1980. Zpravidla sbírán na *Trifolium arvense* (jetel).
- Tychius subsulcatus TOURNIER - Evropský druh s poměrně omezeným areálem výskytu na východní a jihovýchodní části kontinentu a jen okrajově zasahuje do střední Evropy. Slovakia mer.: Bratislava-Rača, Devínská Kobyla, 8.- 9.6.1981, více ex.; Štúrovo, 13.6.1981; Cerová vrchovina Hajnáčka, 6.1980, 7.1981, Čamovce, 8.1981, Belina, 8.1981. Odchov více ex. (Hajnáčka, 13.7.1981) z plodenství *Astragalus anobrychis* (kozinec).
- Tychius kulzeri PENECKE - Evropský druh s centrem rozšíření patrně v Panonii. Moravia mer.: Smolín p. Pohořelice, 17.7.1980, více ex.; Slovakia mer.: Hajnáčka, 5.1980; Filákov, 7.1980; Hontianské Tesáre, 7.1980; Belina, 8.1981; Slovakia or.: Kráľovský Chlmec, 5.1980. Na lokalitě Vizslás p. Salgótarján (Hungaria bor.), 6.7.1982 sbírán v množství spolu s *T. flavicollis* STEPH. na *Dorycnium pentaphyllum* bílojetel.
- Tychius flavus BECKER - Západopalearktický druh, široce rozšířený, ale poměrně zřídka nacházený. Bohemia bor.occ.: Dlouhá hora p. Kozly, 1.6.1979, 1 ex.; Doksany, 13.7.1943, 1 ex., (Hoffer lgt.); Slovakia mer.: Hajnáčka, 30.5.1980, 1 ex., 25.6.1980, 2 ex.; Čamovce, 1.8.1981, 1 ex.; Slovakia or.: Košice, 16.5.1952, 1 ex., (Kocourek lgt.).
- Sibinia vittata GERMAR - Evropský druh obývající hlavně jih kontinentu. Slovakia pr.: Kráľovský Chlmec, 16.7.1980, 1 ex., (Mikát lgt.).
- Curculio elaphans GYLLENHAL - Subpontomediterránní druh u nás žijící v nejteplejších krajích státu. Slovakia mer.: Plášťovce, 9.9.1980, 2 ♀♀. 5.9.1981, 1 ♂, 1 ♀; Dudince, 11.8.1981, 1 ♂, 3 ♀♀; Hajnáčka, 10.9.1981, 5 ♀♀, 18.8.1982, 4 ♂♂, 3 ♀♀. Vždy pouze na *Quercus cerris* (dub cér), a to jen na stromech s množstvím žaludů.
- Curculio propinquus DESBROCHERS - Druh zaměňovaný s předešlým, nejasného rozšíření (Turecko, Maďarsko, ?), patrně podobného jako předešlý. Od nás poprvé hlášen z Plášťovce (KOŠTÁL, in lit.). Slovakia mer.: Hajnáčka, 24.9.1982, 1 ♂, 1 ♀, *Quercus cerris*, lesostep.
- Curculio cerasorum PAYKULL - Palearktický druh. Bohemia bor.occ.: Čepirohy p. Most, 12.7.1978, 1 ex., 28.8.1979, 1 ex.
- Magdalis punctulata REY - Evropský druh, u nás řídce nacházený. Slovakia centr.: Klák, 21.7.1982, 1 ex., 700 m n.m.
- Donus intermedius (BOHEMAN) - Evropský horský druh. Slovakia centr. Tajov p. Ban. Bystrica, 24.7.1982, 1 ♀, 550 m n.m., Fagetum.
- Donus velutinus (BOHEMAN) - Karpatský endemit. Slovakia centr.: Nízké Tatry-Chabenská skalka, 8.1980, 8.1982, více ex., 1 100 - 1 400 m; Ďumbier, 7.1978; Slovakia or.: Runina, 7.1980, více ex., 9 m n.m.

- Donus palumbarius (GERMAR) - Evropský, horský druh. Slovakia or.: Runina, 9.7.1980, 3 ex., 900 m n.m.
- Coeliodes ruber (MARSHAM) - Eurokavkazský druh. U nás na nejteplejších lokalitách typu xerofilních Quercet. Bohemia centr.: Karlštejn, 26.4.1979, Quercus sp. (dub); Srbsko, 16.4.1982, lesostep na vápenci, Quercus pubescens, 15 ex.
- Zacladus exiguus OLIVIER - Palearktický druh, velmi sporadický. Moravia mer.: Lednice-ok., 26.7.1980, 1 ex., pobřežní pás okolo rybníků.
- Ceutorhynchus granulicollis THOMSON - Eurokavkazský druh. Žije lokálně na Thlaspi arvense (penízek rolní), není vzácný, spíše přehlížený, protože se své hostitelské rostliny nebývá smýkán. Bohemia bor.: Most-ok., 5. - 6.1982, více ex.; Bohemia centr.: Praha, 5.1964, (Koleška lgt.); Uhřetěves, 6.1954, (Štícha lgt.); Příbram, 5.1921, (Roubal lgt.); Bohemia occ.: Plzeň, 5.1939, (Roubal lgt.); Bohemia mer.: Tábor, 5.1943, (Hoffer lgt.).
- Ceutorhynchus sophiae STEPHENS - Západopalearktický druh. Bohemia bor. occ.: Čepirohy p. Most, 14.6.1980, 1 ex.
- Ceutorhynchus canaliculatus CH. BRISOUT - Evropský druh, je rozšířen ve východní části a při severním pobřeží kontinentu. Moravia mer.: Znojmo, 6.1956, 1 ex., (Štaif lgt. & coll.); Čejč, 5.1942, 1 ex. (Pfeffer lgt., Štaif coll.); Slovakia mer.: Malacky, 6.1969, 1 ex. (Sobota lgt. & coll.); Slovakia or.: Kráľovský Chlmec. 4.-16.7.1979, 1 ex., (Tyner lgt.).
- Ceutorhynchus obsoletus GERMAR - Eurokavkazský druh, všude dost vzácný. Slovakia mer.: Plášťovce, 8.6.1981, 1 ex.; Šahy, 9.2.1982, 1 ex., prosev, lesostep; Slovakia or.: Somotor, 14.4.1979, 1 ex.
- Ceutorhynchus trimaculatus FABRICIUS - Holarktický druh. Bohemia centr.: Žloupovice p. Beroun, 8.1971, více ex., (Moravec lgt. & coll.).
- Ceutorhynchus pollinarius FORSTER - Západopalearktický druh. Bohemia centr.: Přerov n. Labem, 8.2.1983, 1 ex., prosev v lužním lese s Urtica dioica. V Čechách znám zatím z Chocně, podle údajů z minulého století - 10.8.1889, (NM Praha coll.), a Prahy (STREJČEK, 1976).
- Ceutorhynchus curvistriatus SCHULTZE - Druh poměrně omezeného rozšíření (střední Evropa, Bosna a Steiermark). U nás sporadicky. Slovakia mer.: Hronský Beňadik, 9.5.1981, 1 ex. smykem v Quercetu.
- Ceutorhynchus amplipennis SCHULTZE - Pannonský druh. Slovakia mer.: Vinica, 15.4.1981, 3 ex., břeh potoka, na Symphytum tuberosum (kostival).
- Neosirocalus nyiazi (HOFFMANN) = vindobonensis DIECKMANN - Eurokavkazský resp. subpontický druh od nás hlášený FREMUTHEM (1965).

- Na jihu státu jistě více rozšířen. Slovakia mer.: Chotín p. Komárno, 18.6.1980, 1 ex., písčina, (Fremuth rev.). Nový druh pro Slovensko.
- Nanophyes circumscriptus AUBÉ - Eurkavkazský druh. Slovakia mer.: Štúrovo, 2.6.1979, 1 ex.; Hajnáčka, 13.9.1980, 1 ex.
- Nanophyes hemisphaericus OLIVIER - Subpontomediterránní druh, od nás znám z celého území starý údaj i z Čech, ale všude vzácný. Slovakia cr.: Turňa n. Bodvou, 9.-13.5.1980, 1 ex., (Čížek lgt.); Somotor, 14.4.1979, 1 ex.
- Nanophyes globiformis KIESENWETTER - Subpontomediterránní druh popsán z Řecka. Od nás hlášen FREMUTH (1965). Slovakia or.: Somotor, 14.4.1979, 21.5.1980, vždy po 1 ex.; Královský Chlmec, 22.5.1980, 1 ex., (Mikát lgt.).
- Nanophyes globulus (CERMAR) - Evropský druh. Slovakia or.: Somotor, 14.4.1979, 2 ex.; Viničky, 16.5.1980, 1 ex.
- Nanophyes brevis BOHEMAN - Subpontomediterránní druh, jehož výskyt u nás definitivně potvrdil FREMUTH (1965). Moravia mer.: Lanžhot, 19.12.1980, podmáčené Quercetum, prosev, 1 ex.; Slovakia mer.: Kozárovce, 9.5.1981, 1 ex.; Jesenské, 3.6.1983, 1 ex.; Hajnáčka, 12.6.1983, 7 ex., bažinka s Carex sp. (ostřice) a Lythrum salicaria (kyprej). Nový druh pro Moravu.
- Nanophyes sahlbergi SAHLBERG - Eurokavkazský druh. U nás po celém území řídce. Slovakia or.: Viničky, 16.5.1980; Streda n. Bodrogom, 21.5.1980, břeh Bodrogu, vždy po 1 ex.
- Nanophyes gracilis REDTENBACHER - Submediterránní druh. U nás dosud jen několik lokalit. Slovakia or.: Královský Chlmec, 15.5.1980, 1 ex.; Viničky, 16.5.1980, 4 ex.; Streda n. Bodrogom, 15.4.1979, 1 ex.
- Nanophyes nitidulus GYLLENHAL - Západopalearktický druh. Slovakia or.: Somotor, 14.4.1979, 1 ex.
- Nanophyes helveticus TOURNIER - Podobný předešlému druhu i obdobného rozšíření, ale nalezen též v Čechách. Slovakia or.: Viničky, 16.5.1980, 1 ex.
- Mecinus heydeni TOURNIER - Západoevropský druh, místy hojný v severozápadních Čechách, kde se ze stepí stěhuje za svou živnou rostlinou Linaria vulgaris (lnice) i na ruderaly. Nalezen i ve středních Čechách: Bohemia centr.: Přerovská hůra, 5.1982, 1 ex., (Ernest lgt. & coll.); Čelákovice, 1 ex., (Štaif lgt. & coll.).
- Gymnetron stimulosum CERMAR - Kavkazskomediterránní druh. Bohemia centr.: Lysá n. Labem, 9.6.1949, více ex., spolu s G. melas BOH. (Štaif lgt.).
- Gymnetron smreczynskii FREMUTH - Zatím se tento nedávno popsáný druh

jeví jako subpontický. Slovakia centr.: Hronská Breznica, 8.1980; Slovakia mer.: Nitra-Zobor, 6.1981; Chotín, 6.1980; Šahy, 6.1980; Hajnáčka, 10.9.1981, 2 ex. v tobolečkách *Linaria genistifolia* (lnice), na které byl na všech uvedených lokalitách sbírán. Pravděpodobně monofág. Na rozdíl od příbuzného *G. antirrhini* (PAYK.) nikdy nebyl nalezen na *Linaria vulgaris*, přechněž ale opačný vztah neplatí. *Gymnetron thapsicola* (GERMAR) - Evropský druh, jde až do Skandinávie, ale všude je rozšířen sporadicky. Slovakia mer.: Chotín, 18.6.1980, 1 ex.

Rhynchaenus hungaricus HAJOSS - Subpontomediterránní element. Slovakia mer.: Hajnáčka, 16.4.1981, 1 ex., *Quercus* sp. (dub).

Z u s a m m e n f a s s u n g

Die Autoren bringt einige interessante Funde von Familie Curculionidae, die sich auf seltene Arten der Fauna von Tschechoslowakei oder auf bisher wenig faunistisch bekannte Gebieten beziehen und führt zugleich Bemerkungen über deren Biotope, Bionomie und Nahrungspflanzen an.

Als neu Art für die Fauna des ČSSR ist *Dorytomus nordenskiöldi* FAUST, als neue für die Fauna Mähren sind *Apion afer* GYLL. und *Nanophyes brevis* BOH., und als neue Arten für die Fauna von Slowakei sind *Apion afer* GYLL., *Trachyphloeus laticollis* BOH., *Sciaphobus rubi* GYLL., *Neosirocalus nyiazi* (HOFFM.) angegeben.

L i t e r a t u r a

Borovec R., in press : Faunistic Records from Czechoslovakia. Acta entomologica bohemoslovaca.

Dieckmann L., 1973: *Apion*-Studien (Col., Curculionidae). Beitr. Ent., 23: 71 - 92.

1976: Revision der *Apion platalea*-Gruppe (Col. Curculionidae). Ent. Nachr., 20: 117 - 128.

1977: Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Col. - Curculionidae (*Apioninae*). Beitr. Ent., 27: 7 - 143.

1980: Beiträge zur Insektenfauna der DDR: Col. - Curculionidae (*Brachycerinae*, *Otiiorhynchinae*, *Brachyderinae*). Beitr. Ent., 30: 145 - 310.

- Fremuth J., 1965: Příspěvek k poznání fauny nosatců ČSSR (Col. Curculionidae). Zprávy Čs. spol. entomologické při ČSAV, 1: 1 - 6.
- Havelka J., 1965: Příspěvek k poznání Coleopter Slovenska, 2. část. Doplnky k Roubalovu Katalogu Coleopter. Ac.rer.natur.mus.nat. Slov., 11: 55 - 106.
- Košťál M., 1980: Nosatci (Col.,Curculionidae) Žehuňské obory a jejího okolí. Boh. centr., 9: 195 - 213.
in press: Faunistic Records from Czechoslovakia. Acta entomologica bohemoslovaca.
- Roubal J., 1937-1941: Katalog Coleopter Slovenska a Východních Karpat, díl III., 1 - 363, Praha.
- Strejček J., 1969: Příspěvek k poznání brouků čeledi Bruchidae, Urodoridae, Anthribidae a Curculionidae v Československu (2.). Zprávy Čs. spol. entomologické při ČSAV, 5: 83 - 88.
1976: Příspěvek k poznání fauny brouků čeledí Anthribidae a Curculionidae v ČSSR. Zprávy Čs. spol. entomol. 4: 119 - 138.
1980: Faunistic Records from Czechoslovakia. Acta entomol. bohemoslovaca, 77: 431.
- Šteklová M.; 1983: Krátké faunistické zprávy, Col.Curculionidae, Biologie, 38-B: 614.
- Vysoký V., 1982: Příspěvek k poznání Coleopter CHKO České Středohoří. Fauna Boh.septentr., 7: 129- 143.

Adresy autorů (Anschriften der Autoren) :

Ing. Roman Borovec, Budovatelů 2405, 434 01 Most

Michael Košťál, V lipkách 721, 500 02 Hradec Králové II